

Espanya, en caiguda lliure

«La crisi hauria de comportar una reinvençió del model productiu espanyol, amb una aposta seriosa per la investigació, però n'hem de ser escèptics»

L'informe del Fons Monetari Internacional (FMI)

(<https://www.naciodigital.cat/noticia/200433/fmi/preveu/pitjor/crisi/economica/dels/ultims/80/anys>) sobre les perspectives econòmiques immediates que s'ha presentat aquest dimarts ha estat com un vel negre sobre l'escenari mundial. La pandèmia provocada per la Covid-19 produirà una greu contracció que suposarà una pèrdua del 3% de l'economia global, diu el document. La major part de països desenvolupats poden patir una caiguda del seu PIB superior al 5% (un 5,9% als Estats Units, un 6,5% al Regne Unit). L'eurozona patirà. Però a Espanya li tocarà un dels premis grossos.

L'economia espanyola, sempre segons el FMI, pot patir una caiguda del 8%, amb una xifra de desocupació que arribi al 20% en aquest any. El 2021, la situació experimentarà un repunt positiu i l'atur es pot reduir fins a un -altíssim- 17%. Però el cop serà dels que fan època. De fet, el confinament total ja ha provocat una greu ferida en el teixit productiu. La caiguda econòmica serà la més greu des dels anys de la postguerra.

Aquesta crisi tindrà repercussions serioses en la imatge i el prestigi d'Espanya, encara que és aviat per esbrinar de quin tipus. Hauria de servir perquè l'Estat reconfigurés el seu model productiu, caracteritzat pel predomini de serveis amb baix valor afegit, precarietat laboral, poca capacitat d'innovació i una inversió migrada en recerca. Tot això en una societat que mostra -corroborats pels informes de l'OCDE- elevats nivells de desigualtat.

La pandèmia obrirà debats imprescindibles sobre temes que no haurien d'admetre ajornaments, des del funcionament de les institucions a la prioritització estratègica de serveis essencials (com la sanitat, no cal dir), passant per afrontar de veritat el repte de l'Espanya buidada. La crisi hauria de comportar una reinvençió del model productiu espanyol, amb algunes apostes ambicioses, com una política seriosa en investigació, però n'hem de ser escèptics.

La temptació reaccionària és massa gran. Amb algunes excepcions, a les grans crisis, Espanya ha respost quasi sempre amb alternatives de més tancament i el fàcil recurs al pitjor patriotisme. No cal recordar el 1898. El Desastre va generar programes regeneracionistes, però al capdavall molt fràgils, i va desembocar en l'experiència de Primo de Rivera.